

RZKA **MUZYKI** PŁYNIE PRZEZ BYDGOSZCZ

Historia miast ukryta
w języku

- Katarzyna Lubawa
- Monika Nowicka
- Poziom C1

NAWA

RZĘKA MUZYKI PŁYNIE PRZEZ BYDGOSZCZ · Autor: Katarzyna Lubawa, Monika Nowicka

Zawartość scenariusza

Rzeka muzyki płynie przez Bydgoszcz – poziom C1

1	Zawartość scenariusza	1
2	Konspekt	2
3	Karta pracy	5
4	Transkrypcje i klucz	14

Materiały dodatkowe

- **Film** – autorski film „Spacer po Bydgoszczy”, dostępny w bibliotece materiałów
- **Materiały wideo** – legenda o Panu Twardowskim (YouTube @bajkowyzakatekTV) oraz „Legendy Allegro: TWARDOWSKY” (YouTube @allegro), kody QR w karcie pracy (Ćwiczenie 7)
- **Plakaty Opery Nova** – pięć plakatów spektakli (balet „Amerykanin w Paryżu”, opery „Łucja z Lammermooru”, „Carmen”, „Don Pasquale”, „Faust”), w karcie pracy (Ćwiczenie 9)
- **Fotografie stockowe** – zestaw fotografii do Ćwiczenia 10, źródło: unsplash
- **Kserokopie ćwiczeń** – karta pracy do wydruku dla uczestników zajęć

Materiały graficzne – źródła: zdjęcie Opery Nova na okładce – Pit1233, Wikimedia Commons, domena publiczna; zdjęcie Pana Twardowskiego na okładce – Pit1233, Wikimedia Commons, licencja CC0; zdjęcie orkiestry Filharmonii Pomorskiej na okładce – Michał Sulik, Wikimedia Commons, licencja CC BY-SA 4.0, kadr przycięty i skorygowany kolorystycznie.

KONSPEKT

POZIOM C1	CZAS TRWANIA 4 × 45 min	AUTORKI Katarzyna Lubawa, Monika Nowicka
--------------	----------------------------	--

Cele

- rozwijanie kompetencji leksykalnej w zakresie współczesnej kultury, sztuki i przemysłu rozrywkowego
- rozwijanie kompetencji językowej w zakresie deklinacji nazwisk polskich i obcych
- rozwijanie kompetencji w zakresie rozumienia materiałów graficznych, audiowizualnych i tekstów pisanych współczesnych poświęconych kulturze
- rozwijanie kompetencji w zakresie analizy i syntezy informacji
- rozwijanie kompetencji w zakresie prowadzenia dyskusji: wyrażania własnej opinii i argumentowania
- rozwijanie kompetencji w zakresie konstruowania przekazów informacyjnych i reklamowych
- rozwijanie kompetencji kulturowej w zakresie funkcjonowania plakatu jako tekstu kultury
- rozwijanie kompetencji kulturowej w zakresie oferty kulturalnej Bydgoszczy

Pomoce i materiały dydaktyczne

- autorski film *Spacer po Bydgoszczy* (film dostępny na stronie)
- kserokopie ćwiczeń (karty pracy)
- legenda o panu Twardowskim (źródło: YouTube @bajkowyzakatekTV, kod QR w karcie pracy)
- *Legendy Allegro: TWARDOWSKY* (źródło: YouTube @allegro, kod QR w karcie pracy)
- Plakat baletu *Amerykanin w Paryżu*, George Gershwin / Krzysztof Pastor, projekt graficzny: Mariusz Napierała, zdjęcie: Andrzej Makowski (źródło: strona internetowa Opery Nova)
- Plakat opery *Łucja z Lammermooru*, Gaetana Donizettiego – premiera na inaugurację XXXII BFO – z autorską grafiką Adama Pękalskiego (źródło: strona internetowa Opery Nova)
- Plakat *CARMEN*, autor zdjęć i projektu: Piotr Leczkowski (źródło: strona internetowa Opery Nova)
- Plakat opery buffa *Don Pasquale* Gaetana Donizettiego, autor: Mariusz Napierała (źródło: strona internetowa Opery Nova)
- Plakat opery *Faust* Charlesa Gounoda, autor: Jacek Staniszewski
- fotografie stockowe do Ćwiczenia 10, różni autorzy (źródło: unsplash)

Bibliografia

- Kobus, Aldona. *Ciemna strona miasta. Fantazmat miejski w urban legends i urban fantasy* (fragmenty), „Tekstura. Rocznik filologiczno-kulturoznawczy” tom 1(4), 2013, 39-50.
- Warnke, Agnieszka. *Eros i Tanatos. Bydgoskie fotografistki* (fragmenty, źródło: culture.pl, dostęp: 28.05.2026).

Przebieg zajęć

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na poniższe pytania. Nauczyciel wprowadza studentów w temat zajęć – kultura w Bydgoszczy.

1. Co wiedzieliście o Bydgoszczy przed przyjazdem tutaj?
 2. Z czym kojarzy wam się Bydgoszcz?
 3. Czym jest tożsamość miasta? Co ją tworzy?
- Dodatkowe pytania, które można zadać studentom:*
4. Czy oferta kulturalna miasta jest ważna?
 5. Kto powinien za nią odpowiadać i dlaczego?

Ćwiczenie 2

Obejrzyj krótki film *Spacer po Bydgoszczy*. Następnie wybierz, które słowo jest najbliższe znaczeniowo podanego wyrazu. Nauczyciel wprowadza temat kulturotwórczej funkcji miasta. Uruchamia film. Studenci oglądają film, zaznaczają odpowiedzi, a następnie je prezentują. Nauczyciel weryfikuje i poprawia odpowiedzi.

Ćwiczenie 3

W filmie pojawia się wyrażenie „rzeka muzyki”. Jak je rozumiesz i jakie wyobrażenie o Bydgoszczy ono tworzy? Ćwiczenie jest kontynuacją tematu kulturotwórczej roli miasta. Studenci przedstawiają swoje propozycje. Nauczyciel uzupełnia odpowiedzi, odpowiada na ewentualne pytania studentów.

Ćwiczenie 4

Przeczytaj poniższy tekst o bydgoskich fotografistkach i odpowiedz na pytania. Ćwiczenie dotyczy zarówno tematu historii kultury w Bydgoszczy związanej z fotografią, a dodatkowo wprowadza zagadnienie deklinacji nazwisk. Studenci czytają tekst i zapisują swoje odpowiedzi. Następnie studenci prezentują swoje odpowiedzi. Nauczyciel weryfikuje i poprawia odpowiedzi.

Ćwiczenie 5

Przyporządkuj poniższe nazwiska żeńskie do odpowiedniej kategorii: **nieodmienne**, **odmienne** i **częściowo odmienne**. Nauczyciel zwraca uwagę na różnice w zasadach deklinacji nazwisk męskich i żeńskich. Studenci udzielają odpowiedzi i zapisują je. Nauczyciel weryfikuje i poprawia odpowiedzi.

Ćwiczenie 6

Uzupełnij zdania nazwiskami podanymi w nawiasie w odpowiedniej formie. Nazwiska obcojęzyczne, w tym niemieckie, na których skupia się to zadanie mogą sprawiać trudności także rodzimym użytkownikom języka. To ćwiczenie ma na celu utrwalenie zasad deklinacji. Studenci wykonują zadanie i zapisują odpowiedzi. Następnie je prezentują, a nauczyciel weryfikuje i poprawia odpowiedzi.

Ćwiczenie 7

Wysłuchaj legendy o panu Twardowskim, a następnie obejrzyj film **TWARDOWSKY**. Powiedz, o czym są te dzieła, porównaj je i wyraż swoją opinię. Przedyskutuj temat z grupą. Nauczyciel zachęca studentów do wyrażania opinii i komentowania filmu oraz legendy.

Ćwiczenie 8

Uzupełnij poniższy tekst brakującymi wyrażeniami. Ćwiczenie ma na celu rozwijanie kompetencji leksykalnej w zakresie słownictwa związanego z literackim obrazem miasta. Studenci czytają tekst i zaznaczają odpowiedzi, a następnie je prezentują. Nauczyciel weryfikuje i poprawia odpowiedzi.

Ćwiczenie 9

Czy plakat może być dziełem sztuki? Przedyskutuj w grupie, jaką funkcję w kulturze pełni plakat, a następnie spójrz na plakaty spektakli w Operze Nova i porozmawiaj o nich z grupą. Nauczyciel wprowadza zagadnienie plakatu jako tekstu kultury. Omawia ze studentami zastosowania tej formy przekazu i jej funkcje. Zwraca uwagę na specyfikę medium, rolę symbolu, metafory i obrazu w konstruowaniu treści plakatu. Studenci wyrażają swoje opinie, a nauczyciel zachęca ich do dyskusji i wymiany zdań. W części B odnoszą się do podanych przykładów, co służy wskazaniu artystycznego aspektu plakatu jako tekstu kultury.

Ćwiczenie 10

Spójrz na poniższe fotografie. Wspólnie z kolegą / koleżanką wybierz jedną, którą można by wykorzystać na plakacie promującym festiwal „Początek sezonu”. Omów wszystkie propozycje i uzasadnij swój wybór. Zadaniem studentów jest analiza materiału graficznego i wyrażenie opinii na temat ich przydatności. Studenci realizują zadanie w parach lub większych grupach. Nauczyciel monitoruje pracę i odpowiada na ewentualne pytania. Studenci prezentują swoje opinie i uzasadniają je, a nauczyciel weryfikuje i poprawia błędy.

Ćwiczenie 11

Zaplanuj wydarzenie kulturalne w Bydgoszczy. Zadanie projektowe jest podsumowaniem lekcji. Pozwala studentom wykorzystać poznane słownictwo oraz samodzielnie szukać informacji potrzebnych do realizacji wybranego tematu.

KARTA PRACY

Ćwiczenie 1

Odpowiedz na poniższe pytania.

- Co wiedzieliście o Bydgoszczy przed przyjazdem tutaj?
- Z czym kojarzy wam się Bydgoszcz?
- Czym jest tożsamość miasta? Co ją tworzy?

Ćwiczenie 2

Obejrzyj krótki film *Spacer po Bydgoszczy*. Następnie wybierz, które słowo w kontekście filmu jest najbliższe znaczeniowo podanemu wyrazu.

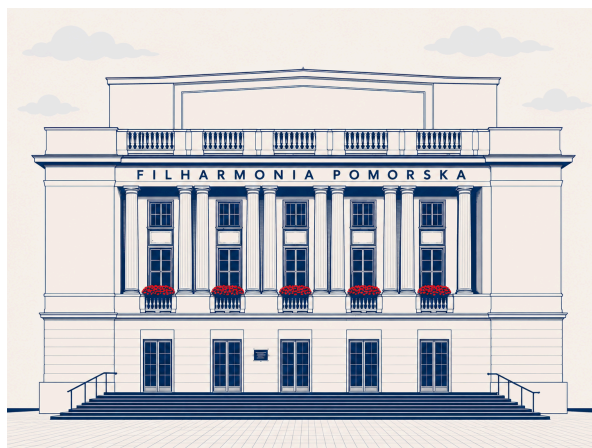
film „Spacer po Bydgoszczy”

1.	zaszczyt	a) blichtr	b) premia	c) wyróżnienie
2.	panorama	a) krajobraz	b) plener	c) obraz
3.	chluba	a) prestiż	b) splendor	c) ozdoba
4.	awangardowa	a) pionierska	b) alternatywna	c) niesztampowa
5.	akustyka	a) słyszalność	b) modulacja	c) udźwiękowienie
6.	sanktuarium	a) schronienie	b) przybytek	c) świątynia
7.	tętni życiem	a) jest wyjątkowo głośno	b) dużo się tu dzieje	c) gromadzi się tam wiele osób

Ćwiczenie 3

W filmie pojawia się wyrażenie „rzeka muzyki”. Jak je rozumiesz i jakie wyobrażenie o Bydgoszczy ono tworzy?

Filharmonia Pomorska

miejsce na odpowiedź

Ćwiczenie 4

Przeczytaj poniższy tekst o bydgoskich fotografistkach i odpowiedz na pytania.

Fotograficzne archiwum było tematem przewodnim V edycji Vintage Photo Festival, podczas którego badaczka zaprezentowała efekty swoich poszukiwań. Na wystawie „Eros i Tanatos. Bydgoskie pionierki fotografii zawodowej 1888-1945” w Muzeum Okręgowym nad Brdą (otwarta do 8 grudnia 2019) możemy zajrzeć do atelier artystek oraz spojrzeć ich oczami na mieszkańców Bydgoszczy.

Królowa

Jej atelier mieściło się w kamienicy przy Świętojańskiej 8. Aby dzisiaj zobaczyć „królową” przy pracy, należy skręcić w ulicę Pomorską, dojść do budynku z numerem 68 i wejść w podwórze. Na wprost znajduje się Galeria Farbiarnia. Z lewej strony, znad muru wyłania się jej pochylona sylwetka. Mural w negatywie autorstwa kolumbijskiego artysty o pseudonimie SEPC (Sebastian Jimenez) przedstawia Jadwigę Szopieraj. Śmiało można nazwać ją królową bydgoskiej fotografii. Autoportret z papierosem – pozuje na nim na chłopczycę. Kolejny, tym razem w sukni balowej – uśmiecha się dziewczęco, nieśmiało. Na innym jest poważna niczym dama, tu znów jakby czymś urażona. Mogłaby być ikoną stylu, w dobie Instagrama – influencerką. Są też jej zdjęcia przy pracy: na praktykach w zakładzie fotograficznym (uczyła się u Tytusa Piechockiego, który w 1937 roku zaprosił ją do Cechu Fotografów w Bydgoszczy) oraz przy retuszu odbitki z pędzelkiem w dłoni (to z muralu).

Prekursorka

Szopieraj przyjechała do Bydgoszczy z rodzinnych Leszczyc, natomiast Władysława Spiżewska – parę dekad wcześniej – z województwa poznańskiego. To właściwie od niej powinna zacząć się ta opowieść. Spiżewska była pierwszą fotografistką pochodzenia polskiego, która w mieście nad Brdą prowadziła zakład fotograficzny. Być może Spiżewską w fotografowanie wciągnął pierwszy mąż, jednak drugiego, o 17 lat młodszego, to ona wyuczyła fachu. Jej zdjęcia prezentowane na wystawie to z jednej strony typowe, studyjne ujęcia kobiet, mężczyzn, małżeństw, z drugiej – cenny dokument historyczny: portret zbiorowy Towarzystwa Czeladzi Katolickiej czy utrwalony moment poświęcenia przewozu na Wiśle w Solcu Kujawskim. Spiżewska lubiła prowokować: romans z uczniem, potyczki sądowe z właścicielem kamienicy, wystawa w gablocie zdjęć bydgoskich księży jako odpowiedź na niemieckie ulotki nawołujące do walki z Polakami. W 1924 roku postanowiła zamknąć zakład i wyjechać. „Gazeta Bydgoska” donosiła, że do Brazylii.

Mimoza

Na jej talencie poznali się artysta filmowiec i operator Jan Zaremba, u którego praktykowała, a także bogaty stryj z Ameryki, fundator jej pierwszego zakładu fotograficznego. Studio przy placu Wolności 1 odkupili od Zaremby w 1936 roku. Ludwika Trzaskowska nazwała je „Foto – Mimoza”. Określenie to pasuje do jej delikatnej urody, ale do charakteru już nie bardzo. Po śmierci ojca rodzina zamieszkała w Bydgoszczy, a zakład fotograficzny wkrótce stał się głównym źródłem utrzymania. Aż do wojny. „Zimą 1939 roku Niemcy wyrzucili ją z zakładu. Wyposażenie rozgrabiono. Po wojnie zaczynała od zera. Reaktywowała zakład w mieszkaniu przy Cieszkowskiego 7” – informuje biogram na wystawie. Ludwika Trzaskowska podobnie jak Szopieraj kolorowała zdjęcia. Odeszła z zawodu, gdy fotografię czarno-białą wyparła barwna.

Agnieszka Warnke, *Eros i Tanatos. Bydgoskie fotografistki (fragmenty)*, culture.pl

1. Czyim pseudonimem jest SEPC?
2. Kto był nauczycielem Jadwigi Szopieraj?
3. Kogo moglibyśmy nazwać dziś „influencerką”?
4. O kim można powiedzieć, że była skandalistką?
5. Kogo swoim talentem zachwycała Ludwika Trzaskowska?
6. W czyich zakładach kolorowano zdjęcia?

Ćwiczenie 5

Przyporządkuj poniższe nazwiska kobiet ważnych dla życia kulturowego i społecznego Bydgoszczy do odpowiedniej kategorii: nieodmienne i odmienne.

Lucyna Andrysiak, Iga Baumgart-Witan, Grażyna Ciemniak, Teresa Ciepły, Waleria Drygała, Magdalena Fularczyk-Kozłowska, Felicja Gwincińska, Eleonora Harendarska, Irena Jahnke, Dorota Kempka, Felicja Krysiwicz, Beata Mikołajczyk-Rosolska, Natalia Morozowicz, Pola Negri, Teresa Piotrowska, Katarzyna Popowa-Zydroń, Wanda Rolbieska, Wanda Siemskowa, Halina Stabrowska, Elżbieta Śliwińska-Kapturkiewicz, Wincentyna Teska, Stefania Tuchołkowska, Joanna Witt-Jonscher

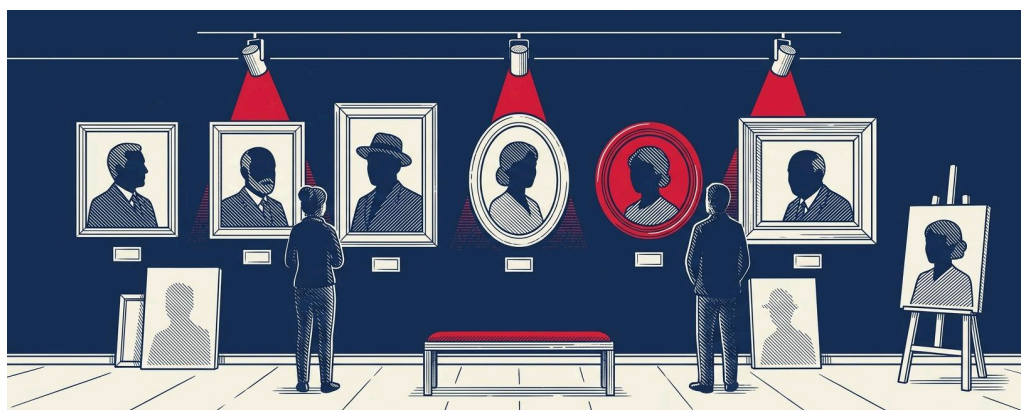
NIEODMIENNE	ODMIENNE

Ćwiczenie 6

Uzupełnij zdania nazwiskami podanymi w nawiasie w odpowiedniej formie.

1. W tej kamienicy znajduje się mieszkanie niegdyś należące do _____ (Maria Regamey), która prowadziła tam prywatną szkołę.
2. Na ulicy Gdańskiej turyści mają możliwość usiąść na ławeczce obok _____ (Marian Rejewski).
3. Wśród najważniejszych bydgoskich architektów połowy ubiegłego stulecia należy wymienić m.in. _____, _____ i _____ (Paul Böhm, Carl Bergner, Fritz Weidner).
4. *Most królowej Jadwigi* to powieść autorstwa _____ (Jerzy Sulima-Kamiński), której tytuł inspirowany jest istniejącym bydgoskim mostem.
5. Mówiąc o *Przechodzącym przez rzekę* nie można nie wspomnieć o _____ (Jerzy Kędziora), autorze tej rzeźby.
6. Wystawa ta jest poświęcona _____ (Justyna Szelągowska): znajdują się tu jej fotografie.
7. Możliwość oglądania tych prac zawdzięczamy _____ i _____ (Wanda i Leonard Pietraszakowie).
8. Nie wiadomo wiele o _____ (baron Stanisław Tittenburn) a to jedna z najciekawszych postaci żyjących kiedyś w Bydgoszczy.
9. Właśnie _____ (Ernst Conrad Peterson) miasto zawdzięcza ten piękny park nad Kanałem.
10. Bydgoski raper, Bisz, dwukrotnie współpracował z _____ (Radek Łukasiewicz).
11. Następny wykład będzie dotyczył _____ (Anna Jachnina) i jej pracy reporterskiej.
12. Dzięki urodzonej w Bydgoszczy _____ (Joanna Rajkowska) Warszawa może cieszyć się słynną instalacją palmy na rondzie de Gaulle'a.

Ćwiczenie 7

Wysłuchaj legendy o panu Twardowskim, a następnie obejrzyj film *TWARDOWSKY*. Przedstaw tematykę tych dzieł, porównaj je i powiedz, w jaki sposób medium oraz stylistyka wpływają na ich odbiór. Przedyskutuj temat z grupą.

Legenda o Panu
Twardowskim

TWARDOWSKY

Ciekawostka: Pana Twardowskiego można także dziś spotkać w Bydgoszczy. Codziennie o 13:13 i 21:13 wychyla się z okna kamienicy przy Starym Rynku 15, gdzie według legendy miał w XVI wieku przyjmować interesantów potrzebujących pomocy. Jednym z nich miał być ówczesny burmistrz Bydgoszczy, którego Mistrz Twardowski odmłodził.

Ćwiczenie 8

Przeczytaj poniższy fragment artykułu, a następnie uzupełnij tekst brakującymi fragmentami z ramki.

- A** Pozostaje jednak anonimowa, gdyż jej źródło jest znane jedynie pozornie i powierzchownie. Szeroki obieg wpływa na wariantywność opowiadanej historii, która rozrasta się w miarę, gdy kolejni nadawcy dodają coś od siebie lub zmieniają zakończenie.
- B** Paradoksalnie, fantastyka miejska zdaje się przewrotnie „racjonalizować” lęki związane ze wzrostem przemocy na terenie miast, wyjaśniając, że tylko pozornie jest ona przypadkowa i bezsensowna, wręcz wiarygodna bowiem ktoś za tym stoi (rząd, firmy farmaceutyczne, duchy, kosmici), oferując niezwykłość jako wyjaśnienie irracjonalnej powszedniości.
- C** Urban fantasy nie jest niczym innym jak mityzacją miasta, ujawnieniem mito(od)twórczego potencjału gatunku, jego zdolności do rekontekstualizacji mitologii, przenoszenia jej wątków w czasie i przestrzeni.
- D** Można się zastanawiać, czy tego typu realizacje nie stanowią świadectwa ostatecznej desakralizacji mitologii, czy też próby jej zaadaptowania do współczesności w połączeniu z mitami popkultury XX i XXI wieku.
- E** Narracje rozwijają się i żyją własnym życiem, przekraczając początkowo wyznaczone im ramy, stając się inspiracją do powstania kolejnych tekstów kultury i – w ostatnich latach – rozpraw naukowych poświęconych nowym odczytaniom miejskiej „kultury ludowej”.

Urban legends, legendy miejskie, mitologia miejska, mitologia współczesna – to pojęcia opisujące to samo zjawisko, określane najczęściej mianem „miejskiego folkloru”, które stanowi efekt wymieszania ze sobą wielu form i gatunków wypowiedzi, od plotek i podań ludowych, aż po spiskowe teorie dziejów i elementy fantastyczne, znane z mitologii i odmian prozy współczesnej, zwanej urban fantasy albo fantastyką miejską. Folklor miejski powstał i ewoluuje w środowisku industrialnym, choć niekoniecznie wielkich aglomeracji miejskich, a rozwój mediów, zwłaszcza Internetu, stworzył niezwykle podatny grunt dla rozkwitu tego typu narracji, umożliwiając im praktycznie niczym nieograniczony obieg. [.....]¹

Według najbardziej ogólnej definicji, legenda miejska to krótka opowiadka, pozornie prawdopodobna, budząca wśród odbiorców żarliwe emocje. Cechy legendy miejskiej to jej anonimowość, maskowana przez użycie formuły uwiarygodniającej typu „znajomy mojego przyjaciela” czy też „niedawno czytałem”, która osadza opowieść w swojskim kontekście, w określonym miejscu i czasie, urealnianą przez bezpośrednie odniesienie do naszego życia. [.....]² Czasami alternatywna historia zaczyna funkcjonować samodzielnie, w oderwaniu od pierwowzoru.

Andrzej Sapkowski zwraca uwagę na klimat opowieści za gatunku urban fantasy, eklektyczną mieszankę horroru, baśni i urban legends. Kładzie nacisk na specyficzne traktowanie materii miasta, sposób jego postrzegania jako współczesnej dżungli, labiryntu, sfery zagrożenia i przede wszystkim – realizacji mitu. W urban fantasy magia objawia się niespodziewanie, na szarej ulicy; objawia się w postaci przedstawiciela ukrytego, ale niemniej prawdziwego świata, istoty magicznej i wciąga bohatera w mityczną walkę pomiędzy dobrem a złem, pokazując mu uniwersum, którego wcześniej nie dostrzegał. [.....]³

Łatwość przenikania się wątków fantastycznych urban legends i urban fantasy, ich łączenie w jeden wspólny fantazmat miejski, sugeruje, że tego typu opowieści pełnią podobną funkcję, z centralną rolą miasta jako ikony. W ten sposób centralnym zagadnieniem staje się obraz miasta i jego rola w miejskiej fantastyce. Z kolażu różnych podań i powieści wyłania się niezbyt pozytywne przedstawienie miasta jako pola walki, miejsca konfliktu, areny brutalności. [.....]⁴ Przestrzeń w miejskim fantazmacie pełni więc dwojaką funkcję: sfery projekcji lęków współczesności oraz źródła ich łagodzenia poprzez wtłoczenie ich w schematy opowieści mitycznej, sytuując je w heroicznej walce pomiędzy dobrem a złem.

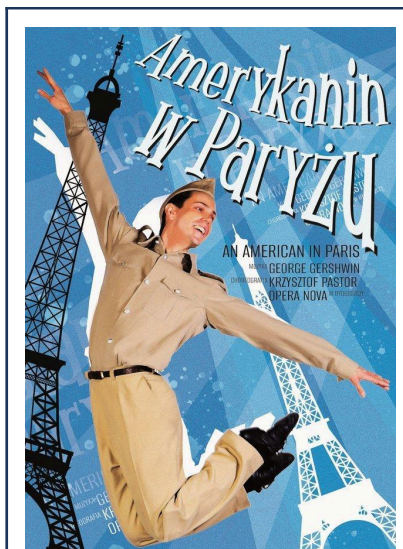
Aldona Kobus, *Ciemna strona miasta. Fantazmat miejski w urban legends i urban fantasy (fragmenty)*, „Tekstura. Rocznik filologiczno-kulturoznawczy” tom 1(4), 2013, 39-50.

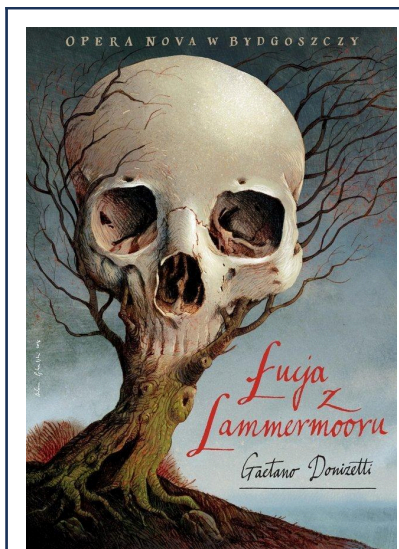
Ćwiczenie 9

Czy plakat może być dziełem sztuki?

- Przedyskutuj w grupie, jaką funkcję w kulturze pełni plakat.
- Spójrz na poniższe plakaty spektakli w Operze Nova i porozmawiaj o nich z grupą. Na podstawie plakatów określ, jaka jest tematyka poszczególnych przedstawień operowych. Jak myślisz, o czym są te utwory na podstawie plakatów? Następnie sprawdź w internecie, czy twoje przypuszczenia były zgodne z prawdą.

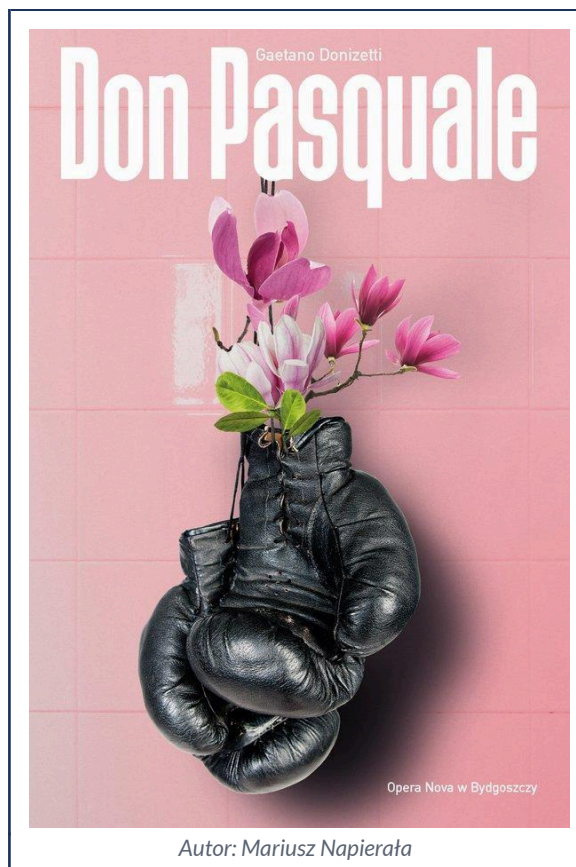
Projekt: Mariusz Napierała / zdjęcie: Andrzej Makowski

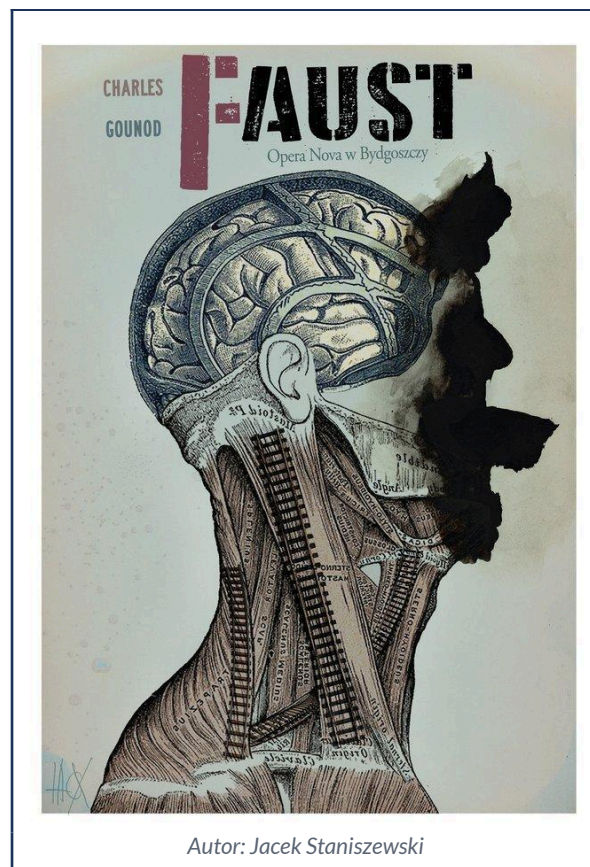
Grafika: Adam Pękalski

Zdjęcia i projekt: Piotr Leczkowski

Autor: Mariusz Napierała

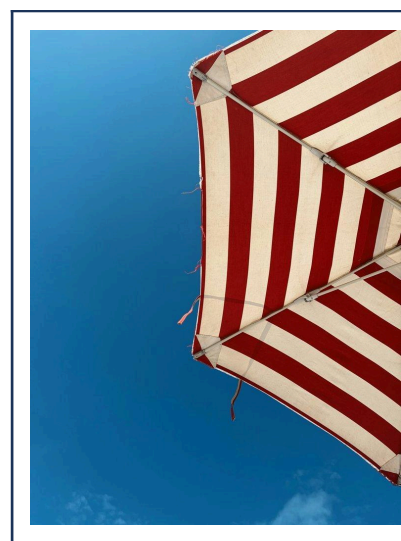
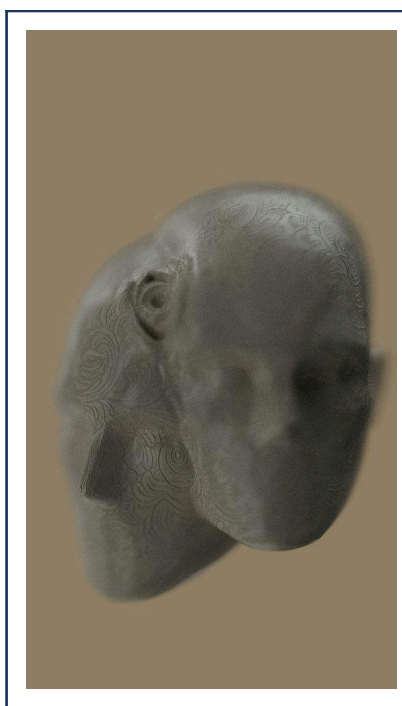
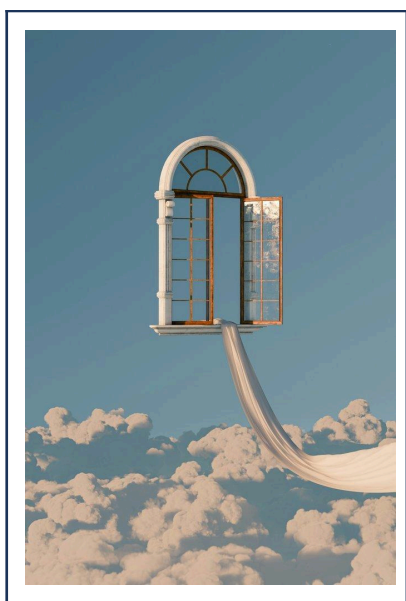
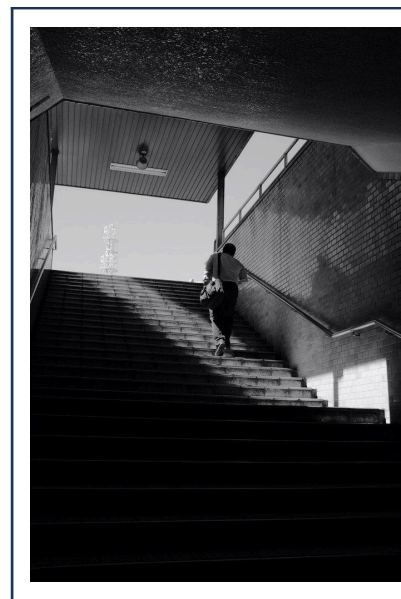
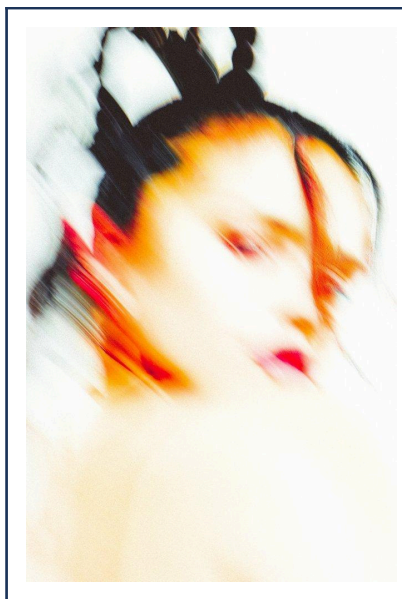
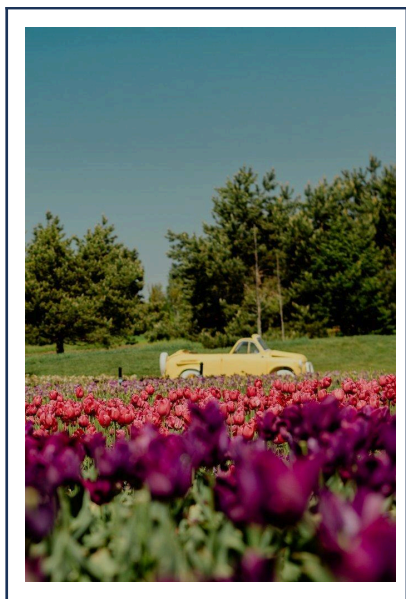

Autor: Jacek Staniszewski

Ćwiczenie 10

Spójrz na poniższe fotografie. Wspólnie z kolegą / koleżanką wybierz jedną, którą można by wykorzystać na plakacie promującym festiwal „Początek sezonu”. Omów wszystkie propozycje i uzasadnij swój wybór.

Źródło zdjęć: unsplash

Ćwiczenie 11

Zaplanuj wydarzenie kulturowe w Bydgoszczy (np. festiwal muzyczny lub literacki, wernisaż sztuki, konwent fantastyki). Zdecyduj, kogo z bydgoskich artystów (współczesnych lub historycznych) chcesz zaprosić. Stwórz plakat promujący to wydarzenie i ulotkę, w której znajdzie się program wydarzenia (plan atrakcji, tematy spotkań, koncerty itd.).

[illegible]

TRANSKRYPCJA

Film „Spacer po Bydgoszczy”

Drodzy Przyjaciele! Serdecznie witam Was w Bydgoszczy. Za chwilę odbędziemy krótki spacer po naszym pięknym mieście. Poznacie trochę historii tego miasta, zobaczycie kilka pięknych miejsc, no i nauczycie się kilku nowych słów po polsku. Nazywam się Agnieszka Rypel i jestem profesorem na Wydziale Językoznawstwa. Kieruję także Centrum Nauczania Języka Polskiego dla Obcokrajowców. Bydgoszcz ma bardzo długą historię. Ludzie mieszkali tutaj już od tysiąca lat, ale miastem została na początku czternastego wieku. Jej założycielem był Król Kazimierz Wielki, którego widzimy na pomniku. Jego imię nosi nasz uniwersytet. Ja mam przyjemność i zaszczyt pracować na nim na Wydziale Językoznawstwa. Jesteśmy teraz nad rzeką Brdą, która wpada dwanaście kilometrów stąd do Wisły. Wisła płynie do Gdańska i właśnie do Wisły przez Brdę transportowano wiele towarów, głównie drewno, piwo, sól. Dlatego Bydgoszcz wzbogaciła się i rozwijała właśnie dzięki rzece. Do dziś pływa po niej wiele statków, małych stateczków. Mamy nawet tramwaj wodny i pływające domy.

Za mną widać stare magazyny zbożowe. Mówimy na nie spichrze. Proszę zobaczyć. Miasto dba o tradycje i dlatego nowe biurowce przypominają stare spichrze. Bydgoszcz miała i ma wielu znanych mieszkańców. Siedzę na ławeczce obok Mariana Rejewskiego. Czy wiecie, że on jako pierwszy złamał szyfr Enigmy? Znajdujemy się teraz przed Młynami Rothera. Jak sama nazwa wskazuje, był tutaj młyn, w którym mielono zboże. Dzisiaj jest to centrum wystawiennicze. Są tu sale konferencyjne i Muzeum Wody. Za nami są restauracje, między innymi restauracja Woda, która za swój wystrój otrzymała nagrodę na europejskim konkursie architektonicznym i to pierwszą nagrodę. Tak do niedawna wyglądało wnętrze Młynów Rothera, a teraz wygląda tak. Z dachów Młynów Rothera bardzo dobrze widać piękną panoramę Bydgoszczy.

Teraz można się przekonać, jak bardzo nasze miasto związane jest z wodą. Za nami zakole Brdy, w głębi sieć kanałów, z których słynie nasze miasto. Tam odnoga Brdy, dzięki której powstała Wyspa Młyńska, a tam mała rzeczka Młynówka. Znajdujemy się teraz na Wyspie Młyńskiej. Dawniej były tu małe fabryczki, młyny, a nawet mennica, w której wybijano pieniądze. Dzisiaj jest to centrum rekreacyjne Bydgoszczy. Bydgoszczanie bardzo lubią spędzać tu czas. Latem siedzą nad wodą, na trawie, a zimą spacerują. Proszę sobie wyobrazić, że jest tutaj aż pięć muzeów. Ta część Wyspy Młyńskiej nazywa się Wenecja. Na pewno domyślacie się dlaczego.

Przez Bydgoszcz płynie nie tylko rzeka Brda, ale także rzeka muzyki. Po tych pięknych schodach wchodzimy na widownię chluby naszego miasta – Opery Nova. To jedna z najlepszych scen operowych w Europie Środkowej. W Bydgoszczy jest jeszcze wiele innych scen muzycznych, na przykład znakomita Filharmonia Pomorska z wspaniałą akustyką. Ponadto w naszej Akademii Muzycznej znajdują się nowoczesne sale koncertowe, dostępne dla wszystkich mieszkańców Bydgoszczy. Oprócz tego mamy jeszcze dwa teatry i scenę awangardową.

Ten piękny, stary budynek z osiemnastego wieku jest dzisiaj siedzibą ratusza. Stary ratusz został już dość dawno temu zburzony. W tym miejscu, w tamtym oknie, można czasami zobaczyć prezydenta naszego miasta, ponieważ tam znajduje się jego gabinet. Ślady długiej historii Bydgoszczy widać choćby tutaj. Jesteśmy w starym gotyckim kościele z piętnastego wieku. To sanktuarium Matki Bożej Piękną Miłości, która trzyma w ręku różę. Bydgoszczanie wierzą, że ten, kto pomodli się tutaj o dobrą żonę lub dobrego męża, będzie szczęśliwy w małżeństwie.

Znajdujemy się teraz na Starym Rynku. W grudniu przygotowujemy się do świąt. Jesteśmy teraz na jarmarku świątecznym. Wieczorem tętni on życiem. To już koniec naszego spaceru. Dziękuję i zapraszam do Bydgoszczy.

KLUCZ

Ćwiczenie 2

1. c; 2. a; 3. c; 4. b; 5. a; 6. c; 7. b.

Ćwiczenie 4

1. Sebastiana Jimeneza.
2. Tytus Piechocki.
3. Jadwigę Szopieraj.
4. O Władysławie Spiżewskiej.
5. Jana Zarembę.
6. W zakładach Jadwigi Szopieraj i Ludwiki Trzaskowskiej.

Ćwiczenie 5

Nieodmienne: Lucyna Andrysiak, Iga Baumgart-Witan, Grażyna Ciemniak, Teresa Ciepły, Irena Jahnke, Felicja Krysiwicz, Natalia Morozowicz, Pola Negri, Joanna Witt-Jonscher.

Odmienne: Waleria Drygała, Magdalena Fularczyk-Kozłowska, Felicja Gwincińska, Eleonora Harendarska, Dorota Kempka, Beata Mikołajczyk-Rosolska, Teresa Piotrowska, Katarzyna Popowa-Zydroń, Wanda Rolbieska, Wanda Siemskowa, Halina Stabrowska, Elżbieta Śliwińska-Kapturkiewicz, Wincentyna Teska, Stefania Tuchołkowa.

Ćwiczenie 6

1. W tej kamienicy znajduje się mieszkanie niegdyś należące do **Marii Regamey**, która prowadziła tam prywatną szkołę.
2. Na ulicy Gdańskiej turyści mają możliwość usiąść na ławeczce obok **Mariana Rejewskiego**.
3. Wśród najważniejszych bydgoskich architektów połowy ubiegłego stulecia należy wymienić m.in. **Paula Böhma**, **Carla Bergnera** i **Fritza Weidnera**.
4. *Most królowej Jadwigi* to powieść autorstwa **Jerzego Sulimy-Kamińskiego**, której tytuł inspirowany jest istniejącym bydgoskim mostem.
5. Mówiąc o *Przechodzącym przez rzekę* nie można nie wspomnieć o **Jerzym Kędziorze**, autorze tej rzeźby.
6. Wystawa ta jest poświęcona **Justynie Szelągowskiej**: znajdują się tu jej fotografie.
7. Możliwość oglądania tych prac zawdzięczamy **Wandzie** i **Leonardowi Pietraszakom**.
8. Nie wiadomo wiele o **baronie Stanisławie Tittenburnie**, a to jedna z najciekawszych postaci żyjących kiedyś w Bydgoszcy.
9. Właśnie **Ernstowi Conradowi Petersonowi** miasto zawdzięcza ten piękny park nad Kanałem.
10. Bydgoski raper, Bisz, dwukrotnie współpracował z **Radkiem Łukasiewiczem**.
11. Następny wykład będzie dotyczył **Anny Jachniny** i jej pracy reporterskiej.
12. Dzięki urodzonej w Bydgoszcy **Joannie Rajkowskiej** Warszawa może cieszyć się słynną instalacją palmy na rondzie de Gaulle'a.

Ćwiczenie 8

1. E; 2. A; 3. C; 4. B.